

Vanzelfsprekend zijn er de afgelopen wintermaanden maar weinig vlinders gezien. Toch zit er tussen de laatste waarneming van vorig jaar (8 december 2000: een distelvlinder en een dagpauwoog in Hardenberg) en de eerste melding van het seizoen 2001 maar een paar weken.

Opmerkelijk

Tekst: Dick Groenendijk

Eerste meldingen Tot en met de landelijke vlinderdag op zaterdag 10 maart waren er al acht soorten gemeld. Overigens zijn daarvan twee soorten niet helemaal eerlijk: de kleine koolwitjes die tot nu toe zijn doorgegeven, waren allemaal meldingen van binnenshuis. En het bont zandoogje dat in januari 2001 een paar weken heeft rondgevlogen in een huiskamer in Heerenveen was vrijwel zeker ook niet van de koude grond. De meest gemelde soort tot nu toe was de citroenvlinder (eerste datum: 6 februari; in totaal 25 meldingen). De kleine vos komt op de tweede plaats (10 februari; 15), de dagpauwoog komt op de derde plaats (2 januari(!); ruim 10 meldingen).

Opmerkelijk is dat er relatief veel atalanta's zijn gezien. Steeds vaker wordt deze soort vroeg in het jaar waargenomen en het lijkt erop dat de atalanta op echt vorstvrije plekken toch kan overwinteren. Inmiddels is er ook een melding van een distelvlinder en wel op 14 februari in Wieringerwerf (Noord-Holland). Ook de gehakelde aurelia is inmiddels een aantal malen gemeld. Voor een gedetailleerd overzicht van het fenologie-nieuws en het zelf doorgeven van meldingen kunt u surfen naar www.vlinderstichting.nl/fenologie.htm

Trekkende nachtvinders Via Joke Stuurman (Vlinderwerkgroep Zaandam) kregen we meldingen van bijzondere nachtvinders. Heel bijzonder was de vondst van de houtkleurige vlinder (*Xylota vetusta*). Deze uil werd met licht gelokt in Zaandijk aan de rand van het natuurgebied Het Guisveld. Op dezelfde manier werd een zeer bijzondere trekvlinder gevangen. Deze nachtvlinder die eveneens tot de familie van de uilen behoort is pas het zesde exemplaar voor Nederland en zo bijzonder dat er zelfs geen Nederlandse naam voor is: *Trichoplusia ni*. Deze trekvlinder heeft een zuidelijke oorsprong en is ook in de ons omringende landen een zeldzaamheid.

Trichoplusia ni: het zesde exemplaar voor Nederland werd gevonden te Zaandijk.

FOTO: JOKE STUURMAN

Rovers! Libellen zijn rovers. Dat begint al onder water als larve, maar ook als volwassen insect zijn libellen geduchte carnivoren. Grote libellensoorten eten zelfs regelmatig de kleinere soorten op en ook dagvlinders staan vaak op het menu. Toch hebben ook libellen vijanden. Behalve spinnen en roofvliegen zijn dat bijvoorbeeld vogels. Wie kent niet het knisperende gekraak van libellenvleugels die door boomvalken met de snavel van het libellenlichaam worden ontdaan... De overgebleven libel wordt als hapje uit het vuistje in de vlucht naar binnen gepeuzeld. Fotograaf Hans Smeenk betrapte nog een andere vijand: zonnedauw. Dit vleesetende plantje kan langs vennen soms nog best wel talrijk voorkomen. De watersnuffel vliegt vaak in hetzelfde leefgebied en als de waterjuffers niet opletten raken ze verstrikt in de kleverige druppeltjes op de blaadjes van zonnedauw. De zonnedauw verteert op deze manier gevangen insecten om aan extra voedingsstoffen te komen. Of dat hier ook helemaal gebeurd is, is niet helemaal zeker. De watersnuffel lijkt toch een hele kluif voor zo'n plantje. ■

De in de kleverige druppeltjes van zonnedauw gevangen watersnuffel.

FOTO: HANS SMEENK